

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

Αναφορά

Για την κα Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: «Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο πρέπει να παραμείνει δημόσιο και να επεκταθεί εντός διαφανούς θεσμικού πλαισίου»

Η βουλευτής Αχαΐας, Σία Αναγνωστοπούλου καταθέτει ως αναφορά την από 17/2/2023 ανακοίνωση του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων το περιεχόμενο της οποίας θέτει ορισμένα κρίσιμα ερωτήματα προς τον Πρωθυπουργό και την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού αναφορικά με την ανάδειξη του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου.

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων τονίζει στην εν λόγω ανακοίνωση πως εξ αρχής η ανάδειξη-αναβάθμιση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, με επέκταση των εγκαταστάσεων του υπογείως -ιδέα που είχε ξεκινήσει να σχεδιάζεται ήδη από το προσωπικό του Μουσείου κατά τη δεκαετία του 2000- τους βρίσκει επί της αρχής απολύτως σύμφωνους. Η αδιαφάνεια όμως και η παράκαμψη των διαδικασιών του νόμου για τα δημόσια έργα και τα έργα πολιτισμού, ειδικά για ένα τόσο εμβληματικό, όπως αυτό του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου έχουν δημιουργήσει σοβαρά ερωτήματα που χρήζουν άμεσων απαντήσεων.

Τα ερωτήματα που θέτει ο Σύλλογος είναι:

1. Με ποια ιδιότητα και για ποιο σκοπό η σύζυγος του Πρωθυπουργού και επιτυχημένη επιχειρηματίας κ. Μαρέβα Γκραμπόφσκι-Μητσοτάκη μετείχε από το 2017 σε συσκέψεις που αφορούσαν την επέκταση εν υπογείω του μεγαλύτερου και σημαντικότερου αρχαιολογικού Μουσείου της χώρας;
2. Με ποια ιδιότητα και για ποιο σκοπό η νυν Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λίνα Μενδώνη (η οποία το 2017 δεν είχε καμία θεσμική ιδιότητα πέραν της συμμετοχής της στην τότε Δημοκρατική Συμπαράταξη) μετείχε σε συσκέψεις για τον σχεδιασμό της επέκτασης εν υπογείω του μεγαλύτερου και σημαντικότερου αρχαιολογικού Μουσείου της χώρας;

3. Ποια άλλα πρόσωπα, με ποιες ιδιότητες και με ποιο σκοπό συμμετείχαν στις συσκέψεις αυτές, όπως ανέφερε η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού στην ομιλία της;
4. Για ποιο λόγο προηγήθηκε χρονικά η “κοστολόγηση” του έργου με το υπέρογκο ποσό των 300 εκ. ευρώ, μέσω μιας προμελέτης με χορηγία του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, δύο χρόνια πριν υπάρξει αρχιτεκτονική προμελέτη;
5. Για ποιο λόγο προτιμήθηκε ιδιωτική χορηγία (από την ΑΜΚΕ Ν.Σ. Λαιμού) για τον διαγωνισμό ενός εμβληματικού δημόσιου έργου; Για ποιο λόγο παρακάμφθηκαν οι νόμιμες διαδικασίες και συνεχίζουν να παρακάμπτονται, ενώ η υπόθεση του παράνομου κλειστού διαγωνισμού εκκρεμεί στο ΣτΕ; Για ποιο λόγο ο Πρωθυπουργός ανακοίνωσε χτες ότι κρίσιμες μελέτες -που θα καθορίσουν τον χρόνο και το κόστος του συνόλου του έργου- θα συνεχίσουν να πραγματοποιούνται με ιδιωτική χρηματοδότηση;
6. Για ποιο λόγο η κυβερνητική πλειοψηφία ψήφισε τον Νόμο 5021/2023 και η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού ετοιμάζεται να διορίσει Διοικητικό Συμβούλιο με πολιτικά κριτήρια στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, με άμεσο αποτέλεσμα τα εκατομμύρια του έργου να τα διαχειριστεί ένα ΔΣ από ανθρώπους μη σχετικούς με την αρχαιολογία, το Μουσείο και την δημόσια διοίκηση; Πώς θα σχεδιαστεί η επανέκθεση των αρχαιοτήτων από το δοτό Διοικητικό Συμβούλιο;
7. Πώς θα γίνουν οι διαδικασίες διαγωνισμών και αναθέσεων από ένα τέτοιο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο σύμφωνα με τον ίδιο Νόμο 5021, ελέγχεται για τις πράξεις ή παραλείψεις του μόνο από τον εκάστοτε Υπουργό Πολιτισμού που το διορίζει;
8. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του μεγαλύτερου Μουσείου της χώρας θα έχουν άμεση σχέση με την κ. Μαρέβα Γκραμπόφκι-Μητσotάκη και την οικογένεια Νικολάου και Ειρήνης Λαιμού;
9. Γιατί το ΑΚΡΟΠΟΛ Παλλάς, νεότερο μνημείο που αρχικά σχεδιαζόταν να συνδεθεί με το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, παραμένει κλειστό και αναξιοποίητο για τον σύγχρονο πολιτισμό, ενώ το κτήριο έχει παραδοθεί από το 2019, με την εργασία των υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ και μετά από δύο διαδοχικά κοινοτικά πακέτα στήριξης που δαπανήθηκαν για την αποκατάστασή του;
10. Σε ποιο χρονοδιάγραμμα βασίζεται η εξαγγελία του Πρωθυπουργού ότι το έργο της υπόγειας επέκτασης του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου θα είναι έτοιμο στο τέλος της επόμενης τετραετίας, ενώ το έργο είναι ακόμη στη φάση της αρχιτεκτονικής ιδέας; Ακόμη περισσότερο: πώς συνδυάζονται οι δηλώσεις για ολοκλήρωση της επέκτασης εντός 5 ετών, με τον πρόσφατο διαγωνισμό του ΟΔΑΠ για μίσθωση των αναψυκτηρίων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου για 6 χρόνια (με δυνατότητα παράτασης για άλλα 6 χρόνια), τον οποίο ενέκρινε και ανακοίνωσε με τυμπανοκρουσίες η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού την 1/2/2023;

Επισυνάπτεται η σχετική ανακοίνωση

Παρακαλούμε για την άμεση εξέταση της Αναφοράς μετά της ανακοίνωσης, για την απάντηση και την ενημέρωσή μας σχετικά με τις ενέργειές σας.

Αθήνα, 20.2.2023

**Η καταθέτουσα βουλευτής
Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)**

Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο πρέπει να παραμείνει δημόσιο και να επεκταθεί εντός διαφανούς θεσμικού πλαισίου

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ

Ερμού 136, 10553 Αθήνα. Τηλ-Fax.: 2103252214, E-mail:archaeol@otenet.gr, www.sea.org.gr

Αθήνα,

17/2/2023

Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο πρέπει να παραμείνει δημόσιο και να επεκταθεί εντός διαφανούς θεσμικού πλαισίου

Η ανάδειξη-αναβάθμιση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, με επέκταση των εγκαταστάσεών του υπογειώς, ιδέα που είχε ξεκινήσει να σχεδιάζεται ήδη από το προσωπικό του Μουσείου κατά τη δεκαετία του 2000, μας βρίσκει επί της αρχής απολύτως σύμφωνους. Ωστόσο, η αδιαφάνεια και η παράκαμψη των διαδικασιών του νόμου για τα δημόσια έργα και τα έργα πολιτισμού, ειδικά για ένα τόσο εμβληματικό, όπως αυτό του Εθνικού, μας δημιουργούν πολλά ερωτηματικά, πόσο μάλλον, όταν όλες αυτές οι ενέργειες εκτυλίσσονται παράλληλα με την αλλαγή του νομικού καθεστώτος του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου σε ΝΠΔΔ με διορισμένη Διοίκηση από την **εκάστοτε πολιτική ηγεσία**. Η συγκεκριμένη επέκταση δρομολογήθηκε με αδιαφανείς και -όπως πληροφορηθηκε το πανελλήνιο από την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού και από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό- απολύτως αντιθεσμικές διαδικασίες.

Ερωτώνται λοιπόν ο Πρωθυπουργός και η Υπουργός Πολιτισμού:
-Με ποια ιδιότητα και για ποιο σκοπό η σύζυγος του Πρωθυπουργού και επιτυχημένη επιχειρηματίας κ. **Μαρέβα Γκραμπόφσκι-Μητσοτάκη** μετείχε από το 2017 σε συσκέψεις που αφορούσαν την επέκταση εν υπογείω του μεγαλύτερου και σημαντικότερου αρχαιολογικού Μουσείου της χώρας;
-Με ποια ιδιότητα και για ποιο σκοπό η νυν Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. **Λίνα Μενδώνη** (η οποία το 2017 δεν είχε καμία θεσμική ιδιότητα πέραν της συμμετοχής της στην τότε Δημοκρατική Συμπράταξη) μετείχε σε συσκέψεις για τον σχεδιασμό της επέκτασης εν υπογείω του μεγαλύτερου και σημαντικότερου αρχαιολογικού Μουσείου της χώρας;
-**Ποια άλλα πρόσωπα**, με ποιες ιδιότητες και με ποιο σκοπό συμμετείχαν στις συσκέψεις αυτές, όπως ανέφερε η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού στην ομιλία της;
-Για ποιο λόγο προηγήθηκε χρονικά η "κοστολόγηση" του έργου στο με το υπέρογκο ποσό των 300 εκ. ευρώ, μέσω μιας προμελέτης με χορηγία του **Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος**, δύο χρόνια πριν υπάρξει **αρχιτεκτονική προμελέτη**;
-Για ποιο λόγο προτιμήθηκε ιδιωτική χορηγία (από την **ΑΜΚΕ Ν.Σ. Λαιμού**) για τον διαγωνισμό ενός εμβληματικού δημόσιου έργου; Για ποιο λόγο παρακάμφθηκαν οι νόμιμες διαδικασίες και συνεχίζουν να παρακάμπτονται, ενώ η υπόθεση του παράνομου κλειστού διαγωνισμού εκκρεμεί στο ΣτΕ; Για ποιο λόγο ο Πρωθυπουργός ανακοίνωσε χτες ότι κρίσιμες μελέτες -που θα καθορίσουν τον χρόνο και το κόστος του συνόλου του έργου- θα συνεχίσουν να πραγματοποιούνται με ιδιωτική χρηματοδότηση;
-Για ποιο λόγο η κυβερνητική πλειοψηφία ψήφισε τον Νόμο 5021/2023 και η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού ετοιμάζεται να διορίσει **Διοικητικό Συμβούλιο με πολιτικά κριτήρια** στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, με άμεσο αποτέλεσμα τα εκατομμύρια του έργου να τα διαχειριστεί ένα ΔΣ από ανθρώπους μη σχετικούς με την αρχαιολογία, το Μουσείο και την δημόσια διοίκηση; **Πώς θα**

σχεδιαστεί η επανέκθεση των αρχαιοτήτων από το δοτό Διοικητικό Συμβούλιο; Πώς θα γίνουν οι διαδικασίες διαγωνισμών και αναθέσεων από ένα τέτοιο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο σύμφωνα με τον ίδιο Νόμο 5021, ελέγχεται για τις πράξεις ή παραλείψεις του μόνο από τον εκάστοτε Υπουργό Πολιτισμού που το διορίζει;

-Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του μεγαλύτερου Μουσείου της χώρας θα έχουν άμεση σχέση με την κ. Μαρέβα Γκραμπόφκι-Μητσοτάκη και την οικογένεια Νικολάου και Ειρήνης Λαιμού;
-Γιατί το ΑΚΡΟΠΟΛ Παλλάς, νεότερο μνημείο που αρχικά σχεδιαζόταν να συνδεθεί με το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, παραμένει κλειστό και αναξιοπώητο για τον σύγχρονο πολιτισμό, ενώ το κτήριο έχει παραδοθεί από το 2019, με την εργασία των υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ και μετά από δύο διαδοχικά κοινοτικά πακέτα στήριξης που δαπανήθηκαν για την αποκατάστασή του;
-Σε ποιο χρονοδιάγραμμα βασίζεται η εξαγγελία του Πρωθυπουργού ότι το έργο της υπόγειας επέκτασης του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου θα είναι έτοιμο στο τέλος της επόμενης τετραετίας, ενώ το έργο είναι ακόμη στη φάση της αρχιτεκτονικής ιδέας; Ακόμη περισσότερο: πώς συνδυάζονται οι δηλώσεις για ολοκλήρωση της επέκτασης εντός 5 ετών, με τον πρόσφατο διαγωνισμό του ΟΔΑΠ για μίσθωση των αναψυκτηρίων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου για 6 χρόνια (με δυνατότητα παράτασης για άλλα 6 χρόνια), τον οποίο ενέκρινε και ανακοίνωσε με τυμπανοκρουσίες η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού την 1/2/2023;

Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο είναι το σημαντικότερο δημόσιο αρχαιολογικό Μουσείο της χώρας, από άποψη ιστορίας, αριθμού και αξίας ευρημάτων, από άποψη συμβολής στην αρχαιολογική επιστήμη. Αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, και έχει πραγματοποιήσει μείζονα έργα ως ειδική περιφερειακή Υπηρεσία της ΓΔΑΠΚ. Η επανέκθεση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, η ανέγερση του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης και του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, η επέκταση εν υπογείω του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου της Αθήνας, όπως και η επανέκθεση και αποκατάσταση του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου πραγματοποιήθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ και την εργασία όλου του προσωπικού, με άψογα αποτελέσματα. Τα χιλιάδες ευρήματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου χρειάζονται νέες αίθουσες για να αναπτυχθούν, να αναδειχθούν, να φυλαχθούν και να μελετηθούν. Χρειάζονται επίσης καινοτόμοι επιστημονικοί τρόποι παρουσίασης, επέκταση των συλλογών, εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου κτιρίου και της εξυπηρέτησης των επισκεπτών, ώστε να μπορέσει το Μουσείο και το επιστημονικό του προσωπικό να προσφέρει περισσότερα στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προαγωγή της επιστημονικής έρευνας. Ταυτοχρόνως, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και ο περιβάλλον χώρος του αποτελούν τοπόσημο για την πόλη της Αθήνας. Ο τρόπος με τον οποίο θα κατασκευαστεί η υπόγεια επέκταση (πχ για πόσο διάστημα προβλέπεται να παραμείνει κλειστό το κεντρικό μουσείο της χώρας, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο), καθώς και άλλα στοιχεία που αφορούν την συνολική αστική ανάπτυξη και την ζωή των πολιτών στο κέντρο της πόλης οφείλουν να συζητηθούν από τα αρμόδια όργανα της πολιτείας και παρουσιαστούν στους πολίτες, ώστε να επιλεγεί η βέλτιστη τεχνικά, οικονομικά και κοινωνικά λύση, η οποία θα υλοποιηθεί από τις Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, με όλα τα εχέγγυα των νόμων, και όχι από δοτό Διοικητικό Συμβούλιο και αδιαφανείς διαδικασίες.

Δεν αξίζει στο μεγαλύτερο αρχαιολογικό Μουσείο της χώρας, την πραγματική κιβωτό της εθνικής και μουσειακής αρχαιολογικής πολιτικής, να χρησιμοποιείται εργαλειακά στο πλαίσιο κομματικών προεκλογικών σχεδιασμών, να γίνεται αντικείμενο αντιθεσμικών πρωτοβουλιών και μάρτυρας της ιδιωτικοποίησης της διαχείρισης δημόσιων έργων μέσω του μανδύα των «δωρητών» και άλλων μεσαζόντων.

Δεν είναι ούτε «προσωπικό όραμα» ούτε «οικογενειακή υπόθεση» οποιουδήποτε. Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο ανήκει στον ελληνικό λαό και οφείλει να λειτουργεί προς όφελος της πολιτιστικής κληρονομιάς, της ιστορικής μνήμης και του δημοσίου συμφέροντος σε κάθε επίπεδο.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΑ,

Η Πρόεδρος

Η Γενική Γραμματέας

Δέσποινα Κουτσούμπα

Εύα Γιατρουδάκη